СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVI. Ч. 114. Джерзи Сити, Н. Дж., четвер, 17. мая, 1928. VOL. XXXVI. No. 114. Jersey City, N. J., Thursday, May 17, 1928. THREE CENTS.

325 МІЛІОНІВ НА ЗДЕРЖАННЄ ПОВЕНИЙ

КУЛИДЖ ПІДПИСУЄ ПРОЄКТ ЗАКОНА.

ВАШИНГТОН, 15. мая. — Президент Кулидж підписав нині ухвалений обома палатами конгресу проект закона про здержанне повений, який визначує на сю ціль величезну суму 325 міліонів долярів.

На розпочатте праць конгрес визначить з того сейчас 10 до 25 міліонів долярів. Уряд уже почав підбирати інженерів.

Суму мається повернути передовсім на регуляцію ріки Місісіпі, щоби внеможливити на будуче такі повени, як тамтогорічна.

ВПЛИВ СМИТА ЗНОВА РОСТЕ.

ЛОВДЕН ОСТЕРІГАЄ СХІДНІ СТЕЙТИ ПЕРЕД НЕВДОВОЛЕННЄМ ФАРМЕРІВ.

ВАШИНГТОН, 15. мая. — Демократи стейту Вермонта іменували 8 делегатів, прихильних Смитови.

Перед комітетом сенату для розслідження передвиборчих видатків станув один свідок зі зізнаннями про завзяту боротьбу в кругах републиканської партії за особу будучого кандидата партії на уряд президента. Противники Гувера закупили тижневик, у якому завзято поборювали Гувера; прихильники Гувера, щоби побороти сю агітацію, були примушені видавати богато гроша.

Ловден, один з поважнійших соперників Гувера до републиканської номінації, виступив з публичною заявою про політичну ситуацію в краю; в сій заяві Ловден каже, що західні фармери сильно обурені на східні промислові стейти та що се обурення може висловитися при надходячих виборах; він каже, що фармери можуть захотіти мати своїх кандидатів, не оглядаючися на східні стейти.

ЗНОВА ПРОГИБІЦІЙНІ АҐЕНТИ НА СУДІ.

38 ОСІБ ПОСУДЖЕНИХ ЗА ХАБАРНИЦТВО Й БЕЗПРАВНУ ПРОДАЖУ НАПИТКІВ.

БОФАЛО, 15. мая. — Велика лава присяжних суддів у місцевому федеральному суді постановила поставити на суд 38 осіб за хабарництво й безправну продажу алькоголічних напитків з державних складів.

Між обжалованими є бувший начальник прогибіційного уряду на бофалоський округ, його заступник та начальник агентів. Вони мали брати хабарі від бутлеґерів та давати їм посвідки на вибирання алькоголю з державних складів на безправну продаж. У сей спосіб мали вони продати разом 108 возів алькоголічних напитків. Заплачено їм хабарів на пів міліона долярів.

Процес є висл
ідом слідства спеціяльних аґентів уряду, що тревало два роки. Процес викликує велику сензацію.

ЩЕ ОДНА ДЕБАТА ЗА ПРОГИБІЦІЮ.

ВАШИНГТОН, 15. мая. — Перед сенатом конгресу прийшло нині до нової завзятої дебати над прогибіційним питанням.

Почав сю дебату нюйорський сенатор Др. Ковпленд підчас своєї промови в справі права прогибіційних агентів стріляти до людий, що не задержуються на їх приказ. Сенатор висказав надію, що сенат розслідить справу постріління найеґра-фолського громадянина Генсона прогибіційними сторожами та що се слідство положить конець праву агентів уживати оружа.

Його вискази проти прогибіції відразу підняли на ноги сенатора Блека з Алабами та сенатора Бруса з Меріленду. Сенатор Брус заявив, що прогибіція дає підставу для справдішньої організації фарисейства; при тій нагоді заявив він, що всі полудневі стейти пють, але якраз там люди найбільше байдужно відносяться до таких справ, як афера Генсона. Сенатор Блек у дебаті називав свого колегу фарисеєм.

ВЕЛИКИЙ ПРОТЕСТ ПРОТИ ЗАХОВАННЯ ПРОГИБІЦІЙНИХ СТОРОЖІВ.

НАЙЕҐРА ФОЛЗ, Ню Йорк, 15. мая. — На протестаційне віче в справі свобідного вживання пального оружа прогибіційними урядниками зявилося коло дві тисячі осіб. Організатори віча старалися, щоби в протесті взяли участь громадяни всяких політичних партій, ріжних політичних і неполітичних груп, так прихильники прогибіції, як її противники.

Через те встановлено величезну президію, в яку ввійшло аж 7 осіб. Між ними був президент Торговельної Палати, заступник президента відомої запомогово-клюбової організації „Елкс", мейор міста Найеґра Фолз, мейор міста Бофало, й другі. Бесідників було теж поважне число. Говорили бувші судді, представники ріжних груп горожанства, політики обох партій, представники горожан міста, і т. д. Всі партії винесли згідно резолюцію, в якій домагаються видання перед суд двох прогибіційних сторожів, які стріляли до авта місцевого громадянина Генсона та тяжко його покалічили.

Федеральний суд уже заявив, що він видасть стейтовому судови обох винуватих сторожів.

НА ЩО ТО АЛЬКОГОЛЬ НЕ ВПЛИВАЄ.

БЕРЛІН, 14. мая. — На підставі довголітних дослідів на людях і звірятах др. Бдом прийшов до переконання, що діти тих, що вживають алькоголю, є в більшости мужеського пола. Багато других лікарів заявило свою згоду що до цего.

ЗНОВА ЖЕРТВА „МАШИНЦІ ДО РОБЛЕННЯ ГРОШИЙ".

До джерзисітської поліції донесла пані Анна Якевич, що вона втратила 3,000 долярів, весь заробок свого життя, через обман при помочи „машинці до роблення гроший".

Поліція арештувала „Великого Емила", котрого справдішне імя має бути Омелян Гриник, а з ним його спільничку Джені Лопінську.

ПОЛІТИЧНІ ПРОЦЕСИ В ЗАХІДНІЙ УКРАЇНІ.

Дня 18 квітня закінчився в Люблині процес проти 23 членів Комуністичної Партії Західної України, яким акт оскарження закидав агітацію і протидержавну діяльність на терені холмського, томашівського й володавського повітів. Одного обжаловано засуджено на 6 літ, двох на 5, пятьох на 4, а решту на 2 до півтора року вязниці.

В половині травня відбудеться в Тернополі перед судом присяжних великий політичний процес проти кількох молодих Українців, обвинувачених польською прокуратурою о злочин державної зради, доповнений буцімто тим, що обвинувачені мали стояти в зносинах з Коновальцем в Берліні, який на думку Поляків веде шпіонську роботу на шкоду Польщі. В процесі як обжаловані виступають студ. техн. Ямрозік, студ. мед. Степан Куницький, студ. акад. мистецтв Вацик, Ольга Стешинівна і багато селянських та міщанських синів з околиць Тернопільщини. До обжалованих включив прокуратор також Богдана Міхенька, котрий відбуває в дрогобицькій тюрмі 4-літню кару вязниці за співучасть в убистві провокатора Курилюка.

ПРЕТЕНДЕНТИ НА „УКРАЇНСЬКИХ КОРОЛІВ".

На розправі проти директора поліції Каґулі в Берні Моравськім, обжалуваного бувшим чеським ген. Гайдою за обиду чести, зізнав Каґуля, що Гайда переговорював свого часу з німецьким націоналістом Гітлером, щоби Гітлер зайняв Прагу і пішов на Україну. Він мав проголосити себе українським королем, а ген. Гайда мав стати князем Закарпатської України.

ЗА РОДОВЕ НАЗВИСКО ЖІНКИ.

В прусськім соймі перейшла більшістю ухвала долучити до книги цивільного права один параграф про те, що замужна жінка має право доповнювати назвиско по мужеви назвиском свойого батька.

ВИСОКО ПОНАД ХМАРАМИ.

Обсерваціі пільотів, що досягли найвищого лету, є такі незвичайні, що вчені бояться захитання „усталених" дотепер правил відносно цього, що діється в найвищих полосах атмосфери. До висоти 9 км., як зобсервували летуни, температура вже спадає. Вище однак вона звичайно непорушна, мертва, хоч инколи навіть підноситься. Так само чим вище вгору, скорість вітру паде з 250 до 20 км. на мінуту. Щоб ці спостереження провірити, збудовано у Берліні крицеву кабіну, в якій замикається чоловіка, а відтак розріджується воздух відповідно до даної висоти. Замкнений там чоловік описує враження з висоти 5 км. ось як: Все тіло стається таке важке, що не мож навіть рухати рукою. На висоті 6,300 м. пухнуть жили, легені відчувають страшний тягар, з носа і ух пускається кров, шлунок бориться. На висоті 7,000 м. серед цілковитої темноти чоловік зовсім деревіє.

ВЕСІЛЛЯ ЧУДОТВОРЦІВ.

Є ще країни, дуже близькі нам, майже рідні, де не щезли старі, приємні звичаї, коли весілля тріває повний тиждень. Цими днями бачило таке свято містечко Течо на румунсько - чехословацькім кордоні, куди зіхалось усе населення із нашої недалекої Вижниці над Черемошем. У Вижниці мешкає „рабін "чудотворець" Гагер. Він женив свого сина із правнучкою другого „чудотворця" рабіна із Сандеця. На таке весілля зіхались довколичні хусиди, як гості. 10,000 осіб сідо до вечері. На цей день рабіни зарізали 7,300 курок, купили 300 кільо мяса і купили 10,000 яєць. Крім міліонерів, це тільки „чудотворці" можуть нині давати такі весілля!

„НА КРИЛАХ КНИЖКИ".

ВУФКУ за участю Українського Наукового Інституту Книгознавства приступило до знимки науково-популярного фільму під назвою „На крилах книжки", в якому буде показана історія книжної справи та друку від стародавніх часів аж до наших днів. Технічні елементи фільму будуть черґуватися з художніми, що значно піднесе цікавість фільму.

НОВА ФОРМА ЕСПАНКИ.

У Франкфурті вибухла серед шкільної молоді нова форма заразливої недуги, споріднені з еспанкою. Недуга проявляється загальним ніяковим почуванням, а після кількох днів пухнуть горляні желези, виступає гострий біль головно на потилиці і горячка доходить до 40 ст. Після двох днів пропасниця минає, а тіло вкривається румянцем, що щезає за тиждень. Місцеві лікарі кажуть, що є це недуга, відкрита Англійцем Дюкс 25 літ тому і названа „четвертою недугою". Коли на неї захворують старці, недуга має гострішу форму.

ФІДЯ СТРАЙКІВ НА ЗАКАРПАТТІ.

Дня 18. квітня застрайкували всі пекарські робітники в Мукачеві в числі 45. Домагаються підписання колективної умови і 20% підвишки. Страйковий комітет вислав патрулі до всіх пекарень, при чому вийшли сутички між робітниками і робітодавцями. 7 пекарських робітників поліція заарештувала. При кожній пекарні стоїть поліційна сторожа.

Будівельні робітники в Мукачеві домагаються збільшення заробітної платні, бо при зростаючій дорожнечі панує серед них велика нужда. Страйк переводить робітництво дуже солідарно. Всі будівельні роботи застановлені. Кинуло працю 400 фахових робітників і 600 помічників. Боротьба між страйкуючими і підприємцями загострилася й тому скріплено поліційний ґарнізон в Мукачеві. Вислано поліційну підмогу також з Ужгорода. Страйкові акції на будівлях приготовляються у всіх більших містах, а саме в Ужгороді, Берегові, Севлюші і Густі.

Вже четвертий тиждень страйкують усі візники в Густі. Страйк має живловий характер, а беруть в ньому участь візники, організовані у всіх партіях і неорганізовані.

ОБРАЗ ДІРЕРА.

В страговськім монастирі біля Праги є оригінальний образ, твір Альбрехта Дірера „Свято рожевого вінця". Він походить з року 1506., мальований у Венеції і закуплений Рудольфом II. до Праги. Як він попав у монастир, невідомо, але відомо це, що одно американське товариство дає за образ 1 міліон долярів, то є таку ціну, за яку можнаби побудувати кілька таких монастирів, як у Страгові, — але монахи ще надумуються, чи продати. Впрочім дозвіл на продаж може дати тільки міністерство освіти і державний уряд памяток старини. Цей образ не позволила чеська влада вивезти навіть на дірерівську виставу в Нюрнберзі, боячися, щоби він не ушкодився, або не — пропав.

ЧУДОТВОРНА ІКОНА.

Радянський уряд звернув недавно Литві чудотворну ікону Богородиці з манастиря в Порхайську, вивезену російськими військами до Москви. Підчас большевицького перевороту ікона десь щезла. Литовське посольство якимсь чудом довідалось, де її сховали, купило її і дістало дозвіл на вивіз до Литви. Ікону поставили на давне місце з великою почестю, бо населення памятало ще чудо, як підчас епідемії холери в Ковні, коли ікону обнесли по місті, епідемія вигасла. Не менше чудо трапилось після приїзду ікони. Коли її дали відновити, відомий маляр Рудольф відкрив, що ікона є оригінальним твором... Рубенса і варта 30.000 дол. 250 літ гляділи на неї тисячі і ніхто на цьому досі не пізнався.

НОБІЛЄ ВІДКРИВАЄ НОВІ ПРОСТОРИ

АЛЕ ЗЕМЛІ НЕ ВИДНО, ВЕСЬ ПРОСТІР ПОКРИТИЙ ВІЧНИМИ ЛЕДАМИ.

РИМ, 15. мая. — Генерал Нобілє находиться тепер зі своїм керованим бальоном Італія на землях Леніна звідки пересилав по радіо відомости, що перелетів через великий, невислідженний досі простір, але не бачив ніде землі, а тільки самі леди.

Нобілє буде розсліджувати через два дні, а по тім поверне назад до Кінгс Бей. Поводу має добру.

ПАЛАТА ЛОРДІВ ЗА КЕЛЛОГОМ.

УВАЖАЮТЬ МИРОВУ ПОЛІТИКУ КЕЛЛОГА ЧАСТИНОЮ БРИТІЙСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ.

ЛОНДОН, 15. мая. — Пропозиція секретаря стейту Келлога була предметом дискусії в палаті лордів. З огляду на те, що Келлог заявив, що його пропозиція не входить в ніяку колізію з тими зобовязаннями, які другі держави вже поробили, члени палати лордів заявилися, щоби пропозицію Келлога взяти під негайну застанову та узнати її частиною британської національної політики, яка завсігди ставилася прихильно до всіх миролюбивих заходів.

КЕЛЛОГ ОДЕРЖИТЬ НАГОРОДУ НОБЛЯ.

ПАРИЖ, 15. мая. — Кажуть, що секретар стейту Келлог одержить сього року мирову нагороду Нобля за його заходи в справі поставлення війни поза законом. Про ту нагороду рішить норвежський парлямент не скорше як в падолисті. Та треба згадати, що Комітет Нобля вже тепер зазначив, що акція Келлога робить його найповажнішим кандидатом на нагороду.

ЯПОНІЯ СТАВИТЬ ОСТРІ ДОМАГАННЯ.

ДОМАГАЄТЬСЯ ВИПРАВДАННЯ З БОКУ ЧЕНГ КАЙ ШЕКА І ВІДШКОДОВАННЯ ЗА ПОДІЇ В ТСІНАН.

ШАНГАЙ, 15. мая. — Націоналістичний парлямент збирається на важні наради в справі відповіди на японські домагання, предложені генералом Фукудою з рамени японського міністерства справ воєнних. Японія домагається:

1. Виправдання з боку начального вожда Ченг Кай Шека за кріваві події в Тсінан.

2. Укарання генерала Го-Я-Тсу, котрий був командантом націоналістичних військ, що розпочали боротьбу в Тсінан.

3. Занехання протияпонської пропаганди і всіх воєнних кроків на просторі 20 миль довкола міст Тсінан-Фу, Тієнтсин і шантунґської зелізниці.

З того генерал Го-Я-Тсу вже зістав усунений від команди і без японського домагання. Ащо до иньших точок і відшкодовання годі знати, яка буде відповідь. Одне очевидне, що ненависть до Японців зростає з кождою годиною на цілій китайській землі.

ЦІЛА НІМЕЧЧИНА ЖДЕ НА ЛЕТУНКУ.

АЛЕ І КРИТИКУЮТЬ її ЗА ТЕ, ЩО ХОЧЕ ЛЕТІТИ НА АМЕРИКАНСЬКІМ АЕРОПЛЯНІ.

БЕРЛІН, 15. мая. — Німці з одушевленнєм ожидають тої хвилі, коли на німецькій землі появиться вероплян, що привезе п-ну Раше з Ню Йорку до Берліна. „Літаюча Панна", а так звуть летунку Раше, думає десь вскорої вихати з Ню Йорку до Німеччини, а коли її лет буде вдачний, може надіятися величавого приняття в цілій Німеччині. Що правда, то Німці трохи на неї злі, бо вона відмовилася летіти німецьким літаком, а полетить американським.

З ШТРЕЗЕМАНОМ ДУЖЕ ПОГАНО.

НАБЛИЖАЄТЬСЯ КРІЗА. ЦІЛА НІМЕЧЧИНА НЕСПОКІЙНА.

БЕРЛІН, 15. мая. — Наближається критичні хвилі, якої ніхто не припускав, що вона прийде так нагло. Штреземан дуже тяжко хорий. Катастрофа може наступити кождої хвилі. Всі партії, навіть його вороги, зажурені і всі бажають йому виздоровлення. Доперва тепер бачуть, скільки добра зробив Штреземан для Німеччини та яка це буде би болюча втрата, колиб його не стало.

БУДЕ ДОБРИЙ РІК ДЛЯ ФРАНЦУСЬКИХ ГОТЕЛЯРІВ.

ЗАРОБЛЯТЬ ЯКИХ $200,000,000 ВІД САМИХ АМЕРИКАНСЬКИХ ТУРИСТІВ.

ПАРИЖ, 15. мая. — На конференції француських готелярів, що відбувається в Віші, обчислено на підставі дотеперішних замовлень, що біжучий рік буде ще кращий під оглядом туристів як минулий. Обраховують, що найбільше буде їх з Америки. Самі американські туристи залишать в Франції понад $600,000,000, з чого самі готелярі заробл
ять около $200,000,000. З огляду на зріст туристів, відчинено в Парижі 120 нових готелів, а всі вони побудовані на американський зразок, зі всіми вигодами.

НІМЕЦЬКИЙ ДОСЛІДНИК ВІДМОРОЗИВ РУКИ І НОГИ.

БЕРЛІН, 15. мая. — Німецький дослідник др. Фіхнер, котрий через два роки розсліджував Азійську Росію, пустиню Гобі, Китай і Тибет, повернув з тої довгої подорожі до Індій, але мусів перервати дальшу дорогу, щоби підлічити відморожені руки і ноги й загоїти рані.

ТЕПЕР ПРИЙМАЄТЬСЯ ЧЛЕНІВ БЕЗ ВСТУПНОГО

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 0, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Ситі і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У Н. Союза: 1838 Montgomery.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

І ЦЕ ТЕЖ ЗАХІД

На проблему: Схід чи Захід в розумінню Росія чи Польща глядимо так як на промову кухара, що брався різати когутів, а перед зарізаннем питав їх: Мої дорогенькі, скажіть мені, чи ви желаете собі бути спеченими чи звареними? Хто кращий: Схід чи Захід, значить тільки, що нам більш любе: чи щоби нас спекла Польща, чи щоб зварила Москва. А річ ясна, що тут мова тільки про Польщу і Москву в політичному значінню, бо над східною чи західною культурою годі сперечатися. Бо дійсна культура є добра, без огляду на те, звідки вона не походилаб. Це прямо смішне і дитяче, розводитися над такою справою, що є самозрозуміла.

Та тут цілком не ходить о „західну" культуру. Отсе треба мати на увазі, коли хто хоче добре розуміти оту нову „політичну саламаху". Тут ходить о хитре виправдання орієнтації на Польщу. Оту штуку завивається делікатно в „західну" бавовну і надається їй західно-культурницький напрям.

Таку саму штуку тикають нам ще й з другого боку. Ото наші теперішні греко-католицькі епископи найновішого видання цілою силою пруть рівнож на „Захід" і починають звільна ліквідувати „Схід", себто наш давній, словянський обряд. От не мають що кращого в ті так важкі для нашого народа часи роботи і взялися перетягати його на бік „культурного заходу". І от ми свідком, як на нашій поневоленій землі зачинається нова боротьба, подібна до тої церковно-народної боротьби, яка ще до сегодня ведеться між нами тут на американській землі. Тільки ціла біда, що в краю, коли вона розгориться, прибере далеко більші розміри і принесе необчислимі шкоди. Тому національний інстинкт наказував би нашим епископам припинити це лихо. Та, на жаль, того не видно. Саме тепер мають іменувати ще двох нових українських греко-католицьких епископів-суфраганів. В краю побоюються, щоби знова не іменовано нових „західників", себто, як пише „Діло", таких, яких кваліфікацією є „вузький, односторонний римський світогляд, зглядно оперта на такомуж світогляді монастирська тресура. „В статті з священичих кол читаємо там далі таке: „Загал нашого духовенства на захід ніколи не піде, своїх прав, своєї традиції, ніколи не зречеться. На свойому чолі хоче він бачити людей своїх, розумних, проворних, тактовних, правдиво християнського, а не езуїтсько-римського духа, вірних синів свого народу і своєї східної церкви. Всяких модерних „гурра католиків" всяких „западників", всяких „реформаторів" — загал нашого духовенства, хоч буде силою обставин приневолений признати над собою, але за своїх епископів не буде їх ніколи уважати. Від компетентних у виборі нових епископів чинників залежить, чи настане у нас мир, чи щораз завзятіша, а погубна і для церкви і для народу — війна". От і маємо: віз і перевіз.

СПАДКИ ЦАРАТУ

З нагоди побуту в Москві афґаністанського деспота.

---o---

В часи мирових переговорів гетманського уряду в 1918 році з большевиками московський представник Х. Раковський в запалі спору заявив, що большевики є спадкоємцями царату. Та ніде ця спадкоємність так яскраво не пробивається, як в політиці російського імперіялізму. В інтересах цього імперіялізму повели большевики кріваву війну зі всіма народами, що на руїнах бувшої Росії хотіли створити свої власні держави. Деяким народам пощастило в крівавій перемозі вибороти свою незалежність, а деяким, як от і Українцям, поки що не повелося.

Стара царська Росія сотками років вела на Балканськім півострові політику своєї імперіялістичної експанзії. Для цього була створена химерна ідея славянофільства, що була лише машкарою для московського імперіялізму. Свої наміри захопити проливи з Чорного моря до Середземного прикривала Росія ідеєю християнства, щоби можна було: „водружіть крест на храме святой Софіі в Константинополе" та що православний цар, а не мусулманин султан, повинен бути „хранітелем ґроба Ґасподнево" в Єрусалимі.

На Далекому Сході царська Росія увесь час шукала виходу до Тихого океану, шукала геґемонії над Монґолією, опанування Манджурією і т. д. Те саме продовжують і большевики. Перетворивши Монґолію, цю дику орду, в „радянську державу", большевики опанували нею звичайно не в інтересах монґольського пролетаріяту та селянства, яких там в европейському розумінню немає, а в інтересах російського імперіялізму.

Так саме повели й досі ще зедуть вони політику здобуття найбільшого російського впливу в Китаю. Хох там їх набили досить добре, але все таки вони продовжують свою політику „мирного завойовання Китаю". Те саме, що робила довгі часи царська Росія. І знову всі ці заходи большевиків та старання мати вплив на Китай, Монголію та міцно триматися на берегах Тихого океану є проявом чистого імперіялізму, що нічого спільного не має з визволенням „трудящіхся мас".

Царська Росія безстидну нагоду свого імперіялізму прикривала так само ріжними ідеями, як славянофільством, богоносцеством, культуртреґерством і т. д.

Великі завдання ставив собі російський імперіялізм в Малій та Передній Азії. Тут мрією всіх російських деспотів-самодержців було опанування Індією та утворення міцної бази на берегах Індійського океану, щоби стати світовим геґемоном. Споконвіків царська Росія мріяла про Індію та Індійський океан, але не могла рушитися в тому напрямкові, поки остаточно не закріпила Україну, як „русскую неотделімую провінцію", поки не покорила войовничий Кавказ, а потім пішла крок-за-кроком в Туркестан, Хіву, Бухару, стала все тісніше закріпляти в лещети московського імперіялізму Персію та почала робити спроби поширити свої впливи на Афґаністан. Все це робилося систематично, жорстоко, брутально, звичайно під прикриттям ріжних ідей, що нічого спільного на перший погляд з імперіялізмом не мають.

Крівавими подіями зметено в Росії царський деспотизм і на руїнах його народився новий, ще більше крівавий, ще більше жорстокий, перед яким навіть часи божевільного деспота Івана Ґрізного з його опричниками здаються „днями прекрасново минулово". Цей деспотизм, імя якому комунізм, воскресив всі найстрашніші методи управління бувшою Росією, які коли були в історії. Так само і в зовнішній політиці, яка знаменується страшним нестриманим, божевільним імперіялізмом большевики взяли від „царскаво наслєдія" все огидне, що нічого спільного не має з інтересами „трудящіхся мас", а навіть і з інтересами звичайних „подданих Расеї".

І ось тепер, коли большевики в свойому наслідуванню зовнішньої політики царату скрізь провалилися, над ними ніби то змилувалася доля. й вони можуть похвалитися перед своїми підданими успіхами. Та ще якими! В Москву приїхав найясніший, правовірний, або як сам Ленін називав „Єво Велічество" афґаністанський емір. Приїхав азіятський деспот, перед яким большевикам не треба ховати їхньої політики терору та крівавого Чека. Бо й цей найясніший може похвалитися такими самими успіхами свого крівавого управління краєм рабів. Навіть до влади він прийшов, переступивши через труп свого батька, так само як большевики переступили через труп своєї матері, що задавили її власними руками, — демократії. Тепер в Москві стрінулися два азіятські деспоти: „Єво Велічество падішах Афґаністану" та „Єво Велічество Сталін, падішах СССР".

Московська „Правда", орґан Центрального Комітету Партії Большевиків в ч. 100 з льокайським захопленням присвячує спеціяльну статтю приїздови еміра, називаючи його „одним із самих передових монархов Востока".

Не станемо тут спинятися над цією льокайською статтею, що співає осанну свому рідному братові деспотові. Але зауважимо, що вона є зразком готентотської моралі, яку большевики акцептували. — Вони завжди твердять одне, що коли вони в кого украдуть то це добре, а коли у них украдуть, то це тяжкий гріх, бо їм від того кривда. Коли хто инший входить в зносини, і далеко не такі дружні як большевики, з яким небудь другим урядом, то це страшна зрада „інтересам трудових мас". Це вони плямують найганебнішими словами, а коли вони лижуть пяти східного деспота, то це верх революційности й пролетарської мудрости.

Почавши від цілування руки римського кардинала в Ґенуї, дійшли большевики до лизання пят афґаністанського деспота. Така вже доля всіх льокаїв, слуг московського імперіялізму. Ізза того імперіялізму вони стають на позір, коли „пролетарська" орхестра грає гимн східного деспота.

Дійсно великі досягнення на полі роздування пожежі світової революції, про яку з таким захопленням співають большевики в свойому інтернаціоналі, наперед прослухавши з великою пошаною гимн деспотові.

Очевидно афґаністанський деспот повернеться цілковито вдоволеним тим, що бачив у московській деспотії, та буде радуватися, що він такий поступовий, що саме „разсоція-лістичне" правительство такими самими методами править своїми рабами, як і він. Хай живе „равенство, братство й свабода!" — який глум.

ЯК БУДУЄМО СИРОТИНЕЦЬ У. Н. СОЮЗА.

---o---

414.

Як ми помагаємо Сиротинцеви.

На просьбу п. Т. Романкова гості, які були присутні на забаві в п. Ілії Рудика, члена У. Н. С. в Нюарку, Н. Дж., зложили отсі жертви на Сиротинець У. Н. Союза: Т. Романків, А. Баран, І. Каламан, І. Рудик, І. Калянович, Ю. Прокопович, І. Балох, Г. Бандинчак і Н. Шугало по $1.00; пані А. Баран і Ю. Палко по 50 цнт. — Разом $10.00. За сей щирий дар усім жертводавцям най Бог заплатить! — **А. Баран.**

---o---

415.

Підпомагаймо добре діло.

Хвальний Заряде! — Засилаю чек на $3.25, які зложили члени нашого відділу (95) в Назарет, Па. Не всі наші люде хочуть розуміти потребу і вартість сиротинця, а трафляються й такі, що тій прекрасній справі шкодять та ще себе славними величають. Дай Боже, щоби наш нарід уже трохи [illegible] що йому до щастя потрібно: що в народній справі підпирати, а чого уникати. — **Тимко Гурин,** секр.

---o---

416.

Як ми дбаємо за народні потреби.

Бр. св. Анни, від. 365 У. Н. С., в Фраквіл, Па., заколядувало в своїй місцевости, а також у Маганой Плейн, Мейзвіл і Колорадо $107.80. З тої квоти вислано на Сиротинець У. Н. Союза $77.80, на Рідну Школу в старім краю $20, а на потерпівших від повені $10. Складаємо прилюдно щиру подяку всім колядникам і жертводавцям. — **Михайло Руднянин,** предсід.; **Дмитро Флиста,** кас.; **Тимко Цебринський, секр.**

---o---

417.

На Сиротинець і Рідну Школу

В нашій громаді (Вотервліт, Н. Й.) зібралося пять членів 13. відділу У. Н. Союза (Василь Вовчук, Василь Футулуйчук, Василь Дюмбила, Петро Ковальчик і Микола Дривецький) і заколядували $23.50 на Сиротинець У. Н. С., а $19 на Рідну Школу в старім краю. Колядникам і жертводавцям хай буде від людей честь, а від Бога желає їм уряд 13. від. У. Н. С. кріпкого здоровля і многих літ життя! — **Василь Футулуйчук,** секр.

---o---

418.

Мала, але щира жертва.

Хвальний Заряде! — Засилаю малу, але щиру жертву на наш Сиротинець. Члени нашого відділу (254) У. Н. С. зложили $28.50, з братської каси жертвовано $5.00, а дрібними датками теж $5.00 — разом $38.50. Ми всі розуміємо добре потребу свого власного сиротинця, але біда в тім, що тут люде дуже мало заробляють, часто хорують, деякі вмирають і через те наша каса дуже бідна. Дасть Бог здоровля, то наш відділ поставиться ліпше ніж тепер. — **Юрій Зень,** секр.

В. Кедровський.

1917 РІК.

(110)

„ІІІ. Про українську Центральну Раду: Вияснивши ваги і значіння Центральної Ради, І-ий укр. військовий зїзд Кавказського Фронту заявляє, що Укр. Ц. Раду він вважає своїм народним парляментом, котрий до українських установчих зборів повинен бути єдиним найвищим орґаном влади для всієї України, в її етноґрафічних межах.

„З огляду-ж на те, що перебудування російської держави мусить пройти на принціпі самоопреділення націй і що кожна нація сама мусить керувати всіма ґалузями свого життя, зїзд вважає безумовно необхідним негайне заснування секретарств (міністерств): військового, продовольчого, шляхів, судівництва та почтово-телеґрафічного.

„IV. Про Ґенеральний і Секретаріят. Витаючи Ґенеральний Секретаріят Укр. Центр. ґан України, І-ий укр. військовий зїзд Кавказського Фронту рішуче протестує проти того, що тимчасове правительство намагається обмежити права Ґенерального Секретаріяту, втручаючись безпосередно в справи керування краєм, і вимагає, щоб право керування краєм і оборона прав та спокою тих Українців, що живуть поза межами України, належало тільки Ґенеральному Секретаріятові, відповідальному перед усім народом України в особі Укр. Цент. Ради.

„V. Про поділ України. Вияснивши справу з поділом України, зїзд ясно бачить тут те, що сим поділом тимчасовий уряд намагається роздерти на части ціле природне тіло України для того, щоб зменшити сили української демократії й тоді наложити свою загарбуючу лапу на права й вольности нашого народу.

„Щоб ці ганебні заміри буржуазії та тимчасового уряду не здійснилися, 1-ий військ. зїзд Кавк. Фронту вимагає від Укр. Ц. Ради не рахуватися більше з тимчасовим урядом і, відкинувши його провокаційну інструкцією" поза межами Українського народу та орґанізувати міцну демократичну владу на всій землі українській, в етноґрафічних межах її, і оповістити про це населення України Універсалом".

Вояки в тих українських ґуберніях, що залишені були „інструкцію" поза межами України, скликали ґуберніяльні військові зїзди для протесту проти поділу України, що розшматовував її живе тіло. Наведу тут одну з таких постанов-протестів, а саме ґуберн. зїзду вояків Тавричнини. Зїзд цей по питанню сучасного політичного становища та українських установчих зборів постановив:

„Обміркувавши наше сучасне політичне становище, зїзд визнає, що тимчасовий уряд, як і за часів царату стоїть на ґрунті централізації й нещирого (дволичного) відношення до українського національного руху взагалі, а тому: а) закликаємо всіх Українців не звертати у своїх домаганнях з революційного шляху: б) рішуче протестуємо проти інструкції тимчасового уряду Ґенеральному Секретаріятові й домагаємося затвердження секретаріяту по згоді 3 липня; в) протестуємо проти виключення зі складу України Тавричини та инших українських ґуберній, які зазначені Центр. Радою; г) Запевняємо Центральну Раду, що вояки-Українці Таврії, обурені відношенням тимчасового уряду до наших домагань, по першому поклику готові стати до зброї на захист своїх національних прав; д) через це вимагаємо від Ц. Ради вжити всіх заходів до негайного скликання Укр. Установчих зборів, які вирішать долю України. Разом з тим зїзд звертає увагу, що не дивлячись на те, що наказом по міністерству військових справ всім начальникам наказувалося не чинити ніяких перепон виділенню Українців в окремі частини, майже всі начальники військові на місцях стоять на перешкоді українізації війська, часто не спиняючись навіть перед погрозою голодом відокремленим частинам; вони завжди стараються перевернути факти по своєму, щоби виставити Українців, як бунтарів. З почуттям гіркої образи ми, члени ґуберніяльного зїзду, протестуємо проти такого поводження військового начальства. Маючи за собою велику моральну силу, право всякої людини жити своїм життям, ми вимагаємо, щоб негайно-ж було дозволено формувати не тільки маршові роти, а навіть окремі куріні й коші в залогах з українським кадром і своїм господарством і щоби всі зносини по військовим справам йшли через укр. військові орґанізації; вимагаємо, щоб при штабі Чорноморської фльоти був український комісар, як то є при штабі Одеської військової округи"...

На закінчення наведу постанову зїзду 5-го українського армейського корпусу. Подаю її цілком з довгим мотивуванням, бо вона дуже влучно характеризує ті настрої, що панували серед українського війська. Вона освітлює так би мовити, ті внутрішні настрої українського вояка, ті почуття його, що крились за всіма вже відшліфуваними резолюціями.

Цей зїзд ухвалив резолюції з такою передмовою:

(Дальше буде).

П. Шуркін.

ТІ ТАІ-ТАІ І КО-КО-О

---o---

Непроглядні рівнини північного Китаю, цілі зорані і вкриті всякими польовими плодами, веселять серце хліборобове. Та не шукай у них незвичайної краси і барвистости, а саме тому ні, бо куди око гляне, покриті вони дрібнисеньким, жовтим пилом. Наносить його північний і північно-західний вітер... Одноманітну країну не може прикрасити понурий, високий, нагий хребет Чін-чін, що тягнеться через цілий Китай між Жовтою рікою і Великим Чяном (Ян-чи-чяном).

Зовсім інакший краєвид уявляє собою південний Китай. Майже весь покритий невисокими але мальовничими горами і безчисленними озерами, долинами, річками і потоками. Тепле підсоння, обильна вохкість і роскішність роблять південний Китай найгарнішою країною всього світу.

Північ дуже вбога у звірята і птацтво. Зате на півдні множество птахів, звірят і комах у гарних лісах очарує не лише чужинця, але і Китайця з півночі. З усіх боків несеться спів, бреніння й ріжні крики лісових горожан. Жива уява південних Китайців, богато поетичніших ніж північні, зродила богато казок і леґенд, звязаних із місцевими звірятами і птахами. Ці твори визначаються нераз поетичністю і щирістю, а гарно змальовано в них родинне життя.

Часто в лісі і на левадах можна чути крик двох птахів, що називаються **Ко-ко-о** і **Ті-таі-таі.** Назви їх подібні до їх крику.

Ко-ко-о можна чути часто, але бачити дуже рідко. Величиною і виглядом пригадує гнідого дрозда, але є трохи більший. Барва його піря є смоляно чорна. Видає звучний, чистий і ясний крик: Ко-ко-о!

Другий птах, подібний до анґлійського жайворонка, називається у північних Китайців **Чеі-доу-кяо** (птах чорних боків) або в мові південних Китайців — Ті-таі-таі. Злітає зі землі з лагідним щебетанням, що дуже пригадує слова: Ті-таі-таі. Птах цей несеться просто в гору наче стріла, все щебечучи однаковими звуками, поки не зникне для зору й уха в небесній синяві.

* * *

Колись давно — коли — не знати, але цьому давно дуже, жив у тих сторонах із ненькою і молодою сестрою хлопець, на імя А-Сінь. Були то люде заможні. Мали свою землю і хату. Лише одно було зле — що лише один мущина в родині... Треба було постаратися заховати рід...

Найти невістку в Китаю дуже легко. Цей товар, і то найліпший, ціниться на місцевому базарі невисоко.

Але мати не хотіла якоїнебудь невістки і пильно приглядалась усім околичним дівчатам. І вкінці вибрала, і то таку, що колиб ти і хотів, не міг би найти на ній ніякої скази. А красавиця, розумна і добра, і слухняна а ще до того працьовита, що ліпшої не найцов би ти в цілій країні!

Скоро відбулося весілля.

Самособою, що А-Сінь дуполюбив свою молоду, веселу, щебетливу жінку, А-Ко. А цікаве було, що і його мати вельми привязалася до молодої жінки, надії їх роду.

Словом, усі вдома шанували гарну молоду жінку. Була осередком їх життя, ба і молодий чоловік, що мав повагу і держав дім у своїх руках, у всьому був їй послушний. Мати, як більшість китайських матерей-вдовиць, що мають дорослих синів, боялася сина і в усьому слухала його.

Добре було ще й це, що А-Ко заприязнилася з молодою А-Со, сестрою свого чоловіка, і щиро полюбила її.

Раз А-Сінь відїхав на кілька днів. А-Ко й А-Со поправді були ще дітьми. Почулися на волі, раділи й бігали полями.

За полем зачинались горби, вкриті гущавником. Чудові мотилі літали довкола так весело, птахи співали так галасливо, густа тінь манила так приманчиво, що приятельки не могли побороти спокуси і не послухали А-Сіньового приказу: „Не ходіть ніколи на горби поза полем!"

Узялися за руки, йшли стежкою між двома горбами, а по-

(Докінчення на стороні 3-тій).

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ДБАЙМО ПРО УКРАЇНСЬКІ ВИСТАВКИ.

Народне мистецтво є ознакою культури даного народа. Про те знає добре не один з нас, але всі ми дуже мало дбаємо про те, щоби чужинці пізнали той бік нашої культури.

А не легковажмо цеї справи. Бо погляньмо тільки на Український Національний Хор. Скільки то добра приніс він українській справі. Скільки то людей почуло про українську справу і український народ доперва тоді, коли почули пречудну українську пісню. Сегодня ми свідками того, що в Ню Йорку навіть Москалі зачисляють себе дуже часто між Українців, щоби користати з української доброї марки, яку Українці мають як співаки.

Та тепер берімся до інших справ. Заінтересуймо чужинців нашими артистичними вишиванками, нашими килимами, різьбами і малюнками. Вже зроблено в тім перші кроки. Оті вистави, що їх започатковано в Ню Йорку, Ню Бронсвик чи Байоні, пройшли з небувалим успіхом. По школах довідалися про Україну більше за одну виставу як за весь час дотеперішньої нашої пропаґанди. Тому не треба собі їх легковажити, а поставити собі за ціль, що кожда громада повинна у себе дати таку виставу. До такої вистави треба належно приготовитися. Треба позбирати ріжні гарні річи, що їх можна дістати або визичити тут в Америці, а решту треба спровадити з краю. До того треба памятати, що кожда українська родина повинна мати якусь артистично вироблену українську прикрасу, бо в той спосіб буде та хата носити певний український характер. Гарно вироблені і артистичні річи можна тепер легко набути. Належить тільки звернутися до Львова, а звідтам перешлють. Від 1920 р. істнує у Львові жіноча кооператива **„Українське Народне Мистецтво"**, (Львів, ул. Словацкого 14). Ся кооператива виконує всякі артистично викінчені вишивки і крої народніх сторів і видає жіночий журнал **„Нова Хата"**, в якім подає ціни українських вишивок і взірці і всякі всякі інформації щодо жіночих виробів. Всякі інформації про ті справи уділяє в Америці представниця цеї кооперативи, п. Стефанія Чижович, 821 Н. Френклин ст., Филяделфія, Па.

Все те подаю, щоби наші громади знали, де треба звертатися, коли треба їм ради і помочі в справах вистав жіночих артистичних виробів, які повинні відбутися у нас по всіх місцевостях.

Володимир Юрковський,
Ню Йорк, Н. Й.

ЩЕ ПРО УКРАЇНСЬКІ БИЗНЕСОВІ ОРҐАНІЗАЦІЇ.

Читаю я дуже часто особливо останніми часами, дописи наших бизнесменів. Усі вони закликають до орґанізації, доказуючи вигоду кооперації, згромадження капіталу в українських руках і т. і. Думки то все здорові, тільки лишаються вони гласом вопіющого в пустині. Заклики так і лишаються закликами, а позитивних наслідків, як не було так і нема. І певно скоро не буде, бо ще, очевидно, не притисла біда нашого чоловіка до плота. Дуже часто тепер можна бачити відозви зі старого краю до односільчан ріжних сіл, друковані в українській пресі. В тих відозвах люде просять помогти їм збудувати Народний Дім, читальню і... кооперативу. Отже наші люде зрозуміли вкінці користь кооперативів, а чому? Біда навчила. Перше десь неде були кооперативи, а тепер кожне село хоче мати кооперативу, щоби не дати себе визискувати чужинецьким елементам.

Коли нас просять зі старого краю о поміч, вони гадають, що ми то напевне зорґанізовані, бо і богатші за них, і свобода тут є, і стрічаючись з чужинцями, чого небудь можна навчитись. Так думають наші земляки і очевидна річ помиляються. Учитися чогось у чужинців, більше культурних за нас, ми не хочемо, бизнесменів своїх не попираємо, а як ідем до свого бизнесмена, то лише тому, що не знаємо англійської мови, а вже за кооперативи і говорити годі. Наскілько ми відстаємо від наших земляків, які перенесли і велику війну і польську та большевицьку навалу і нарешті не користаються тою свободою, що ми, показує лист мого земляка зі Струтина Нижнього.

„Ми доперва зачинаємо відкривати очі, та пробуємо вийти з нашої темноти.

„Початки нашої кооперації дуже успішні. Членів вже є 168, з котрих кожний вніс по 10 золотих, а чистого зиску за 1927 рік мали 3.310 зол. і 11 с., а з молочарні 4,000 зол., разом складає 7.310 зол. 11 с.

„Ми переконалися, що тільки в кооперації наша сила, що особливо показалося на останніх виборах до сойму. Бо хто залежав від жидівської кукурузянки, той і голос свій віддав чужинцям-ворогам, бо від них залежав матеріяльно. Коротше кажучи, коли ми закладали спілку, то люде сміялися з нас і гадали, що то буде така спілка як перед війною церковна крамниця, яку розікрали. Люде не розуміли кооперації і лише тепер, потроху, коли бачать, що то не жарт, приступають.

„Бракує у нас доброго книговодця, але покіль що справляємося. Кожного місяця відсилаємо протоколи до Надзірної Ради та Повітового Союза в Калуші, а той до Львова до Центрального Союза Кооператив, а два рази на рік нас ревідує Обводовий Союз зі Стрия".

Як видно з листа, то кооперація набирає поважности і розгортається на ширшу скалю. А чим ми можемо похвалитися перед бідніщими нашими братами у краю? Вони на нас дивляться як на людей, що чогось навчилися в Америці, а чи ми навчилися?

Коли би ми мали свої кооперативи в Америці, ми могли би прийти з більшою помічю, та могли би вести бизнес з українськими кооперативами в Галичині. Може приклад наших земляків вплине нас і ми таки закладемо свої кооперативи та бизнесові орґнізації, щоби нам не треба було соромитися перед нашими бідніщими братами в краю.

Г. Д.
Нюарк, Н. Дж.

[illegible]СЬКІ ВЧЕНІ З ПРИВОДУ ПЯТИРІЧЧЯ ПОНЕВОЛЕННЯ ГАЛИЧИНИ.

Академик О. Корчак-Чепурківський: Віддаючи Галичину Польщі, Ліґа Націй, звичайно, мала на думці „захистити" її від большевиків, а Польщу підбити охотніше виконувати перед Ліґою ролю сторожа та охоронника інтересів переможців-імперіялістів. З другого боку керівникам Ліґи, тобто Анґлії і Франції цікаво було взяти до своїх рук визиск природніх багацтв Зах. України: нафти, то-що. Звичайно, ані Ліґа Націй, ні польський уряд не вірили в свої облудні слова про захист світової та „національної культури" від „дикунських нападів" зі Сходу.

Минулі 5 років довели наочно, що Лідзі Націй цілком було байдуже, як відібється панування Польщі в Зах. Україні на національно-культурній українській справі, а Польща й з початку змовилась з керівниками Ліґи, що їй дається вільна рука провадити власну державну політику в Зах. Україні. Яка це була політика та в якій мірі Польща зберігала Західню Україну, усі тепер добре бачать.

Як Польща ставиться до української культурної справи, видно з того, що вона не тільки не дозволила Державного Українського Університету у Львові, а придушила й той „вільний", що його силкувалась за свої приватні копійки влаштувати українська суспільність. У Зах. Україні знищено всякий національно-культурний рух, починаючи з нижчої школи та кінчаючи тими зародками вищої, що утворилися за часів ще австрійської конституції.

Отже для нас зрозуміло, чому така політика польського уряду справедливо викликає огиду навіть серед дрібнобуржуазних кругів української інтеліґенції. Польща знов одурила наївних Українців, що вірили улесливим обіцянкам буржуазного уряду.

Отже одна думка, одне бажання, одна воля може бути в українського народу, після цих 5 років „подарунку", що його зробила Ліґа Націй, — це [illegible] з лабет польської державности, повалити імперіялістичний лад та соціяльне пригноблення й домагатися робітниче-селянської влади та соціялістичного устрою. Прірву, що її своєю національною політикою вирив польський уряд, не засипати ніякою „політикою" Ліґи Націй.

Академик А. Кримський: Подія 14. березня 1923 року, акт, що його складено в цей день, є настільки ганебний, що навіть Ліґа Націй на нього зважилася була не зразу. Щодо змісту цього акту, мабуть ні в кого двох думок бути не може.

Але ми знаємо, що раніше чи пізніше політична Немезида нещадно мститься на винуватцях, і справа Західної України ще багато завдасть клопоту як самій Польщі так і всім тим, хто тую справу „освятив". Ми віримо, що чекати тої Немезиди довго не доведеться.

Проф. О. Гермайзе: Завданням наукових робітників Західньої України нині має бути як найтісніше культурне єднання з центрами української культури, спільна творчість з радянськими українськими культурними робітниками.

Чутка вага.

— Скажи, Петре, невже я важу 79 кільо?

— То зовсім можливе, характер твій дуже тяжкий.

[illegible] ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ГАМТРАМК, МІШ. Тов. ім. М. Шашкевича, від. 94, повідомляє своїх членів, що в неділю, 20. мая відбудуться надзвичайні збори точно в годині 3-ій пополудни в Укр. Хаті, 2240 Грейлінг ул. Кождий член і членкиня має явитись на означений час. Буде справа подарунку женського пакета і мужеського годинника на річ Сиротинця і члени розберуть тікети. Весь дохід призначений на будову Українського Сиротинця під покровом У. Н. Союза. Неявившийся член на сі ммітінгу підлягає карі 0 ц., а урядник 1 дол. — Лев Білик, рек. секр., 2290 Danforth Ave.

ШЕЛТОН, КОНН. Повідомляється членів Тов. Зап. Січи, від. 23, ро збори відбудуться дня 20. мая, в неділю, в 2-ій годині пополудни. Обовязково всі члени мають явитися, бо є важні справи на порядку дневнім до полагодження. — Секретар.

РАРІТАН, Н. ДЖ. Уряд Бр. св. Архистратига Михаїла, від. 332, повідомляє всіх своїх членів і членкинь, що місячний мітінґ відбудеться 20. мая в годині 2-ій пополудни в гали при Somersett St., під костелом. Обовязком кождого члена є на сей мітінґ явитись і вирівнати свій довг, щоби ненаражатись на суспенду. До полагодження є дуже важні справи. Котрий член не буде три місяці на мітінґу, стратить право голосу. — Петро Венґрин, предс.; Іван Туранський кас.; Никола Попадюк, фін. секр.

КОРТІС БЕЙ, МД. Бр. св. Михаїла, від. 55, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що звичайний мітінґ відбудеться в неділю, дня 20-го мая, в год. 2-ій пополудни, в гали парохіяльній. Обовязково кождий член мусить явитися на той мітінґ тому, що є важні справи до полагодження. Не явившийся член або урядник заплатить кару після статута. — П. Демчук, предс.; П. Найковський, кас.; С. Демчук, рек. секр.

ОЛИФАНТ, ПА. Бр. св. Кирила і Методія, від. 86, повідомляє своїх членів, що місячний мітінґ відбудеться дня 20-го мая, в Укр. Школі при Рівер ул., зараз по Сл. Божій. Проситься всіх членів прийти на означений час, бо є важні справи до полагодження. Також само напоминаеться ще раз довгуючих, щоби прийшли і вирівнали свої залеглости, бо в противнім разі поступиться з ними після ухвали. — Павло Саламаха, секр.

ПОДЯКА

Я, нижче підписаний складаю сердечну подяку У. Н. Союзови за уділення мені допомоги з фонду запомогового в сумі $50.00, які мені дуже придалися, бо я хорую вже 10 місяців на ногу і ще не є здоровий. Рівнож дякую урядникам від. 295.

Отже кличу усіх, хто не є ще членом У. Н. Союза, до нього вступити, бо лише своя рідна орґанізація поможе при лихій годині.

Т. Кулявець,
член від. 295 Укр. Н. Союза
Акрон, О.

(Докінчення зі ст. 2-гої).

ТІ ТАІ-ТАІ І КО-КО-О

тім, тут ганялися за мотилями, там перебігали від цвітки до цвітки, аж згубили і стежку і напрям, де стояла їх хата.

Нараз якесь червоне тіло мигнуло перед очима А-Со і розлягся страшний крик. Величезний тигр скочив, якимсь чудом не захопив А-Со і перевернув А-Ко на землю. Напів мертва з жаху А-Со бачила, як тигр на хвилинку пристанув, глядів на неї злющо сердитими очима і бив себе хвостом по боках, а потім поволік нещасну жінку до ліса. Що було далі — дівчина не знала. Зомліла.

Як довго це тревало, заки вона опамяталася, А-Со також не знала... Та як пригадала собі, що тут недавно сталося, зі страху пустилася втікати. Припадково вибігла майже на цю стежку, що вела до їх поля і небаром без духу і без памяти прибігла до дому.

Довго не могла перелякана мати довідатися від неї, що їй сталося і де є А-Ко.

Страшно перелякалася мати, коли вкінці зі слів дочки, перериваних плачем, довідалася жахливу правду.

— Син, що скаже син? — наче молотом вдаряло їй у мозку.

— Люде — а передовсім жінки — бувають дуже часто несправедливі і жорстокі у нещастю. І отся то мати забула, що горе молодої дівчини не менше ніж її, розлютилася на дочку:

— Ти всьому винна! Чому ти йшла з А-Ко на горби? Скільки разів заборонювано тобі це? Проклята будь! Геть із моєї хати! Шукай А-ко і без неї не вертайся мені!

Нещасна дівчина не перенесла нової рани. Ум її замрячився. Без нарікання відійшла з рідної хати й ішла в гори, там, де ще так недавно веселилася з А-Ко.

— Ко-ко-о, Ко-ко-о! — кликала пропавшу жінку.

— Ко-ко-о, Ко-ко-о, — відповідали їй ліси і скелі...

Ніхто вже потім не бачив нещасної А-Со.

Та щоби нерозумні матери памятали, що вони відповідають за долю дітей, переселили божі духи Со до тіла птаха. Можеш його і не бачити; своїм голосом „Ко-ко-о" нагадує тебе: „Не будь жорстокий!"

* * *

— Ко-ко-о, — звучно розлягається лісом.

— Ті-таі-таі, — відповідає йому лагідне пташаче щебетання.

*

Жив колись багатий селянин, А-Ґуаі звався. Ниви його не були разом, лише порозкидані. Передовсім далеко було одно поле, недавно одідичене.

Мав А-Ґуаі добру, милу жінку. Але вона, як дала йому маленькою сина А-Пуна, переселилася до царства тіней... Тяжко тужив А-Ґуаі по своїй жінці, але не давав цього пізнати, щоби не втратити поважання. Одначе життя має свої права. Без жінки годі жити, бо і господарства і дітей треба доглянути. А-Ґуаі не втомило ще родинне життя. І рішився вдовець попробувати.

*

Як постановив, так зробив. Жінок у Китаю більше ніж треба. Та правда, що дівчат родиться в Китаю більше ніж хлопців. Тому хоч богато дівчаток убивають зараз після народження, є їх досить, щоби кождому горожанинові Небесного царства дісталася жінка, а хто хоче або може, бере собі дві, ба й три жінки.

Скоро й А-Ґуаі привів у свою хату гарну, молоду жінку. Вибір його і цим разом був добрий. — Гарна, весела А-Лінь дуже любила дітей і цілою силою свого недосвідченого життям серця прилягла до свого нерідного сина А-Пуна.

А-Ґуаі радів і в душі хвалив себе, що так добре вибрав.

Скоро друга, молодша жінка не хотіла остати поза старшою і дала чоловікови надію на нове продовження його роду. Небаром породила гарного хлопчика. Але не хотіла взяти собі приміру зі своєї попередниці: не лише, що не вмерла, навпаки, після породу потовстіла, набрала сил. Вдача її також змінилася: сталася самостійніша, більше незалежна і рішучіша.

Батько був щасливий. Його другий син А-Ті буде новим звеном, що запевнює цю невидиму, але певну злуку, яка є між членами одного і того самого роду, що жиють на землі і тими, що відійшли у вічність.

Але ах! Ані він, ані ніхто інший не міг сподіватися того, що зродилося зі зависти жіночого серця. Доки А-Лінь не мала свого власного сина, піклувалася нерідним сином і пестила його дуже. Був для неї гарною, живою забавкою. Та як прийшов на світ А-Ті, полонив зовсім неньчине серце. Її любов до нерідного сина меньшала, до голови її закрадались думки: „Чому все має дістати і бути господарем родини Пун а не Ті? Лише тому, що старший? Але Ті є і гарніший і ліпший а ще буде і мудріший!"

Словом, небаром А-Пун замісць давньої любови відчув насамперед — холод, потім рівнодушність, потім неприязнь, що скоро перемінилася в ненависть.

Молода жінка сама добре не знала, що з нею діється. Відчувала лише, що її нерідний син поганий, злий, противний хлопець, стоїть на дорозі її любимцеві. Але була така мудра, що старанно укривала свої справжні замисли.

А-Пун таки ніжно любив свого молодшого брата і в усім йому уступав.

З літами і серце А-Лінь росло і ширилося від злоби до нерідного сина. Вже сам погляд на нього знімав у ній бурю ненависти. Вкінці не могла вже видержати і рішилася на страшний вчинок. Постановила нерідного сина усунути з дороги рідного сина.

Але як це зробити, щоби ані рук своїх не осквернила ані не збудила підозріння, щоби ніхто нічого не знав?

Довго роздумувала, аж вкінці придумала.

Закликала раз обох хлопців, дала кождому кошик і сказала:

— Ось тут маєте зерна бобу. Цей кошик тобі, Пут, а той тобі, Ті. Ви вже не малі, час вам помало вчитися працювати. Зараз підете на найдальше поле і висадіть біб, але не разом, лише кождий на власній нивці. Хочу бачити, хто ліпше засадить. Будьте в полі і не вертайте, поки біб не зійде. Чий біб зійде — хай зараз вернеться. Ти, Пуне, був уже на тім полі з батьком, Ті там ще не був. Тому добре покажи йому дорогу, щоби запамятав собі її. А вважайте, щоби ви собі не переміняли кошиків!

Мати дала дітям трохи вареного рижу і випровадила їх на дорогу. Дорогою А-Ті цілий час сваволив і бігав. Не слухав А-Пунових просьб, щоби добре запамятав собі дорогу. Збиточник схопив братів кошик і здер із нього хустку, якою був біб накритий.

Хлопець счудувався, що біб старшого брата значно більший і повніший, ніж його.

„Брат має свіжий біб, тому у нього зійде скорше, ніж у мене", подумав хлопчина.

— Дай мені свій біб, — сказав.

— Таж мама казали, щоби ми не поміняли кошиків! — відповів старший.

— Дай, дай, я хочу! Дай зараз, бо як ні, то я скажу мамі, що не слухаєш мене і що зле обходишся зі мною!

Пун знав, які наслідки може мати така скарга, тому віддав братові свій кошик із бобом, а взяв його з дрібним сухим зерном.

Щойно під вечір прийшли на далеке поле. І зараз вибрали собі нивки з гарною, вже зораною, зборонованою землею і взялися садити біб. Ті садив пяте через десяте і спішився, а Пун розважно, у рівних відступах і однаково глибоко.

Само Небо сприяло їх праці: ледви засадили останне зерно, зараз став падати дрібний дощик.

Хлопці поховалися в солomяній буді, що була на їх полі і там переночували.

В цьому благородному підсоні при надмірі тепла і вохкости кільчиться насіння дуже скоро. Хлопці ще навіть не зїли всього рижу, який взяли зі собою, як нараз з раня, коли вийшли з буди, побачили Пунову нивку геть усю вкриту зеленими ростинками бобу.

Але дивна річ: виросло лише зерно, засаджене Пуном. На нивці Ті не зійшло ніодно зеренце.

Діти не сподівалися, що мати передтим зварила біб, який дала Пунові. Тому той біб був більший і повніший.

Жалко було А-Пунові А-Ті самого в полі, але не міг не послухати неньчиного приказу. Пустився до дому.

Скоро стемніло. Заносилося на дощ і Пун мусів переночувати на якімсь полі в чужім шаласі, а щойно з рана вернув до дому.

Як лише А-Лінь побачила свого нерідного сина, закипіло її серце. Зараз догадалася, що сталося.

— Як ти смів сам вертати додому?!

— Мамо, ви казали, щоби...

— Йдеш, щеня, назад, а без брата не вертайся!

Нещасний хлопець побіг назад...

— Ось тут уже їх поле, його біб ще більше виріс, а братова нивка гола, як передтим. Але де Ті? Найпевніше в буді!

Надармо, проковтуючи сльози, шукав хлопець брата і кликав:

— Ті-таі-таі („брате, де ти"?)

Ані тут, ані на сусідніх полях, ані в корчах хлопця не було. Найпевніше в ночі налякався самоти, відійшов і заблудив.

А Пун так довго бігав, кликав брата, заки вкінці не впав і не вмер із виснаження. А в хвилину його смерти з його тіла стрілою знявся птах з тужним щебетанням: „Ті-таі-таі!"

Переклав **Йосиф Верба.**

Не легка справа.

Подорожний прийшов на залізничий двірець і питається залізничника:

— Чи дістануся ще до поїзду, який відїздить в десятій годині?

— Так легко це не буде, бо поїзд відїхав тому три хвилі.

ПОЗІР! ФІЛАДЕЛФІЯ І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

ПЕРШИЙ РАЗ У ФИЛАДЕЛФІЇ ЗАХОДОМ

п-ні СОФІЇ КЕДЕЧАВА

— відбудеться —

ВЕЧЕР СМІХУ І ТАНЦІВ

В СУБОТУ, ДНЯ 19-ГО МАЯ 1298 РОКУ

В УКРАЇНСЬКІЙ ГАЛИ,

849 N. FRANKLIN ST., PHILADELPHIA, PA.

Початок точно в годині 8-ій вечером.

Специяльна орхестра під проводом П. Кедечави буде грати до танців і відограє кілька овертур. 114-5

ПО СКІНЧЕННЮ ПРОГРАМИ БУДУТЬ ТАНЦІ.

УВАГА! НЮ ЙОРК, Н. Й.! УВАГА!

ЗАХОДОМ МІСЦЕВОГО КОМІТЕТУ СОЮЗА УРО

— устроюється —

всіми Діточими Робітничими Школами на закінчення сезону

ВЕЛИКИЙ КОНЦЕРТ

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 20-ГО ТРАВНЯ (МАЯ) 1928 Р.

В УКРАЇНСЬКІМ РОБІТНИЧІМ ДОМІ

MANHATTAN LYCEUM

66-68 East 4th Street, New York, N. Y.

Початок в год. 4-ій пополудні. Вступ 50 центів.

Обширна ріжнородна програма задоволить кождого, тому приходіть всі громадно і проведете чудово час. 114-6

УВАГА! НЮ ЙОРК, Н. Й.! УВАГА!

ОСТАННІЙ РАЗ В СІМ СЕЗОНІ!

Заходом Укр. Гетьманської Січової Організації в Ню Йорку

— уряджується —

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 20-го МАЯ 1928 РОКУ

СІЧОВИЙ БАЛЬ

В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ

217-219 EAST 6th STREET NEW YORK, N. Y.

Початок в годині 7-ій вечером. Вступ 50 центів.

ДОБІРНА МУЗИКА. — В часі перерв виступлять січовики і січовички з вправами, співами і деклямаціями.

Шановні Громадяни! Українська Гетьманська Січова Організація в Ню Йорку взяла собі за ціль зорганізувати українську молодіж. Справа в повнім розвою. Старшина Січової Організації робить заходи і вкладає всякий труд для придержання української національної ідеї між українсько-американською дітворою. Така справа получена з більшими видатками, тому Січова Організація рішила дати БАЛЬ, з якого чистий дохід буде призначений на покриття видатків молоденьких сотень. 114-5

Старшина Січової Організації.

Читайте українські книжки і ґазети, бо часте читанне веде до просвіти. А просвіта — се сила. — Пишіть по найновійший цінник книжок.

УВАГА! РОЧЕСТЕР, Н. Й.!

СЕСТРИЦТВО ПРЕСВ. БОГОРОДИЦІ

відділ 36 Укр. Народ. Союза

— устроює —

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

В СУБОТУ, 19. МАЯ 1928 РОКУ

В ІТАЛІЙСЬКІЙ ГАЛІ НА КЛИНТОН.

Початок в годині 7-ій вечером.

На баль Сестрицтво запрашає всі Братства і Товариства та всіх Українців з Рачестер і околиці до численної участи.

За добру забаву ручить

114 Комітет.

ПОЗІР! ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ.

ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДИ І ТОВ. „ЛУГ" В ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ.

— відограється —

ПРЕДСТАВЛЕННЄ

СЕРЕД ЦВІТІВ

в 2-ох актах

І ВИСТАВА

РУХОМИХ ОБРАЗІВ

В НЕДІЛЮ, 20. МАЯ 1928 Р.

В УКРАЇНСЬКІЙ ГАЛІ, при Стейт Ст., Perth Amboy, N. J.

Початок в год. 7.30 вечером.

Режисер Иосиф Буката.

113-4 Комітет.

АДВОКАТ

Б. ПЕЛЕХОВИЧ

2300 WEST CHICAGO AVENUE, CHICAGO, ILL.

Практикує у всіх судах; займається переглядженем абстрактів; виготовляє контракти купна і продажі; переприводжує спадкові справи; полагоджує старокрайні, патентові і прочі справи. 191—

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ШИКАГО, ІЛЛ.

Українські жіночі вироби на виставі.

Всесвітна Жіноча Вистава, що відбудеться в днях 19—26 мая, викликує у всіх кругах надзвичайно велике заінтересовання. Український Жіночий Комітет докладає всіх старань, щоби українські жінки задемонстрували гідно українські жіночі вироби.

ЕМІЛІЯ ТАРНОВА.

І дуже ми раді, що п. Емілія Тарнова дала свої вишивки на виставу, бо вони звернуть цілком певно загальну увагу з боку чужинців. П. Тарнова працювала над тими вишивками довгі роки і відома як артистка жіночих ручних виробів.

Разом з тою новинкою посилаємо до редакції фотографію п. Тарнової, до ужитку в нашій „Свободі".

П. Баран.

—o—

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ.

Протест проти засуду Атаманчука й Вербицького.

З нагоди приїзду архиепископа І. Теодоровича до місцевої української православної церкви відбулися тут в неділю, 6. мая, наради в українській православній галі в справі засуду смерти, виданого польським судом проти бувших жовнірів Української Армії, буцімто винуватих за вбивство польськгоо шкільного куратора Собінського.

На нарадах ухвалено резолюцію, яку місцева американська ґазета „The Woonsocket Call" передала так:

"We, Americans of Ukrainian descent, assembled at a mass meeting in Woonsocket, May 6, 1928, do vigorously protest against the reign of terror prevailing in Western Ukraine under occupation of Poland and against the decision of the Polish court, which sentenced to death two innoncent young Ukrainian students, Wasyl Atamanchuk and Iwan Werbytsky, in Lemberg, for the alleged killing of Sobinski, superintendent of schools. The decision of the Polish court was rendered solely for the purpose og gratifying chauvinistic hatreds by the Polish government of everything Ukrainian and by way of opposing all political movements of the Ukrainian people as a distinct, separate and independent nation.

"It is voted to send a copy of this letter to Senator Metcalf and request that he refer it to the proper authority in Washington."

Далі збори ухвалили такий відклик до американських горожан українського походження в справі Василя Атаманчука й Івана Вербицького, виданих польським судом на смерть:

"On March 13, 1928, two young Ukrainian college students, Wasyl Atamanchuk and Iwan Werbytsky, on trial for the killing of a Mr. Sobinski, a superintendent of schools in Eastern Galicia, Poland, were sentenced to death by a Polish jury. It was alleged that Atamanchuk and Werbytsky were members of a secret Ukrainian military organization, who ordered them to kill Mr. Sobinski. At the same time 15 other alleged conspirators were sentenced to 18 years in prison each.

"The death sentence facing these two young Ukrainians comes as a severe shock to all Ukrainian people, but particularly to American citizens of Ukrainian descent, who have grown up in a country where human life and freedom are highly respected and protected.

"The court records showed that there was neither direct nor circumstantial evidence to justify the death sentence imposed upon the young students. On the contrary, it is strongly suspected that the decision of the Polish court was rendered solely for the purpose of gratifying chauvinistic hatreds by the Polish government of everything Ukrainian and by way of opposing all political movements of the Ukrainian people as a distinct, separate and independent nation.

"Since 1920 Eastern Galicia and other Ukrainian territories have been occupied by the Poles and the Ukrainian population subjected to barbaric oppression without parallel save in the atrocities of Czarist or Bolshevik Russia. It is now universally known that the methods employed by the Polish police and detectives are akin to those used in Russia to annihilate all right of the so-called "national minorities".

Thousands in Prison.

"Thousands of Ukrainian men and women and even children under 15 years of age, are held in prison for years without trial for an alleged conspiracy to overthrow the Polish government. It is needless to draw the conclusion that many young lives are being ruined by such methods. It is inconceivable to the mind of a reasonable human being that such tyrannical oppessions should exist in the 20th century.

"Most of the Ukrainian high schools which existed under the regime of Austria are closed, and admission to the Polish-University at Lemberg has been forbidden to the Ukrainian youths. In 1921 a private Ukrainian University was organized by Ukrainian students and professors, but it was crushed by Polish authorities. Finding these doors closed to them, the students were obliged to resort to the classrooms of the underground university, but when found, they were prosecuted for treason against the Polish State. The arrested students were subjected to methods of the 'third degree,' and confessions of conspiracy against the State were extorted in thes manner.

"In 1924 a Ukrainian woman, Miss Olga Bassarab, was murdered by the Polish police officials in the dungeon of the famous Lemberg prison, 'Brygidki.' As a result of this murder, French scientists and professional men published a protest against such barbarous treatment of the Ukrainian women and men.

"The self-government of Eastern Galicia and national minorities rights, guaranteed by decree of the Council of Ambassadors in Paris, March 14, 1923, is disregarded by Polish government and, instead of religious and educational freedom for Ukrainians, schools are closed, admission to university is forbidden, and political freedom totally denied them. The Ukrainians under the Polish regime are utterly deprived of the ordinary rights of a human being.

Last Outrage Recited.

"Now comes this last act of outrageous abuse by the Polish courts — the sentencing to death of two Ukrainian students who are innocent of the crime charged. The court which sentenced these two Ukrainians had sufficient evidence of their innocence, yet they were sentenced to the severest of penalties, death. The secret Ukrainian military organization sent to the judges of the court a letter specifically stating that superintendent Sobinski was killed by other persons than those then being tried. The court turned a deaf ear on this information, sentencing to death two innocent young men. It is significant to note that the Polish jury which found them guilty contained not one member who was an Ukrainian. It is certain, however, that this will not deter the Polish government from continuing to boast of the equal rights which the constitution of Poland assures to everyone living in that country.

"What is the hope for these two innocent men under sentence of death? Where can they appeal? There is no one in Poland to appeal to. Thus it is that we, brothers to these unjustly convicted Ukrainians, make our appeal to the civilized world to help us prevent their execution.

"Now, therefore, be it resolved, that we, Americans of the Ukrainian descent, assembled at a mass meeting in Woonsocket, May 6, 1928, do vigorously protest against the reign of terror prevaling in Western Ukraine under the occupation of Poland, and do hereby respectfully request that the Legue of Nations interecede in this display of the flagrant injustice of the Polish court; and we do further request:

"1 — That the Ukrainian people be given the right of self-determination as enunciated by President Wilson.

"2—That the Polish government be induced to reverse the international treaties with regard to national minorities and in particular to respect the self-government of the Western Ukraine, comprising the provinces of Eastern Galicia, Wolynia, Podolia, Polisie, Cholm and Pidlasye, of whose population 90 percent are Ukrainians and amounts to about eight million persons.

"3—That the Polish government direct its courts to review the conviction of the Ukrainian students Atamanchuk and Werbytsky, according them in good faith an honest and just trial—lawful, expeditious and humane.

"4—That a copy of this resolution be transmitted to United States Senator Metcalf at Wasington with a request that he refer it to the proper authority."

ПОЗВОЛЬТЕ ПАВЛОВИ ГУМЕНЮКОВИ РОЗВЕСЕЛИТИ ВАШ ДІМ.

КОЖДОГО ДНЯ СПРАВЛЯЙТЕ ВЕСІЛЛЯ, ХРЕСТИНИ, ЗАРУЧИНИ, ПОПРАВИНИ І Т. Д., ТАК, ЯК СПРАВЛЯЮТЬ ВЕСЕЛО В СТАРІМ КРАЮ.

Павло Гуменюк довго думав, якби то передати старокраєвий спірит через музику, аж нарешті йому вдалось. Але щоб вийшло на рекорді так вірно, як він грає, то треба слухати його рекорди через машину, подану нище на фотографії.

ПАВЛО ГУМЕНЮК

з Підволочиск, Скалат, Галичина.

„Пане Сурмач і Лисюк", каже П. Гуменюк, „коли мені сказали люде, що Ви продаєте туую машину по такій дешевій ціні, я дуже радо поручаю її кождому Українцеви, бо вона передає музику чисто і виразно так, як я граю. Тішуся, що тепер Українці пізнають, як властиво я граю, не рекорди. Ґратулюю Вам, Ви правдиві Українці і добрі бизнесмени".

І правда. Це золото, не машина. Ми самі тішимося, що зможемо туую машину дати дешевше. (Пст! Не кажіть цего не Українцям, ми моглиб мати клопіт!) Пишіть до нас по дальші інформації або зайдіть до нас. Як Вам далеко від Ню Йорку, то нічого, хотьби і 10 долярів Вас коштувало, то все таки заробите, коли до нас прийдете. Ми, як не дамо Вам 50 долярів дешевше, то Вам вернемо 10 долярів за трен. Хто приїздить до нас автом, має в нас осібну кімнату на відпочинок.

НОВА ВІВА ТОНАЛЬ. — Ціна $175.00. (Найлучше грає Гуменюкові рекорди).

РЕКОРДИ, КОТРІ ВІДОГРАВ ПАВЛО ГУМЕНЮК І ЙОГО ОРХЕСТРА.

(Хто знає, чи не дамо даром Вам всі рекорди Гуменюка, коли пришлете всі гроші від разу за повисшу машину по зниженій ціні).

12-інчові по $1.25.

70008 Ярмарок в Бродах, обі части
70007 Український Баль в Америці
70006 Парубки в корчмі, обі части
70005 Празник, обі части
70004 Хрестини, обі части
27119 Ой зацвила черемшина
Вічний революціонер
27117 З кіньми на ніч
Косарі
27115 Попразент, на обі сторони
27104 Козак тропак
На сінокосі,
27098 Гоп вальц
Танець присяди
27091 Вівчар на сопілці
До Почаєва на відпуст
27089 Бандура, вальц
Полька парубоцька
27083 Український ту-степ
Ой діду я шіхер-віхер
27071 Чабан і Гуцулка
27078 Грай, або гроші віддай
Танець під вербами.

10-інчові рекорди по 75 цнт.

27131 Заручини в Америці, 2 части
27128 Заяць жениться. Танець з під Львова.
27106 Коло гаю походжаю
27100 Думка, коломийка
27070 Поправини.
27079 Придане. Пересувини.
27055 Заручини. Вінкоплетиння.
27060 Ой вишеньки черешеньки
27049 Від кутика до кутика. Полька

Також поручається слідуючі нові рекорди:

Сальомея Крушельницька:

27133 Ой де ти ідеш,
Ой летіли білі гуси.
27132 Вівці мої, вівці,
Через сад виноград.

Українська орхестра зі співом.

27129 Бандурист
На сінокосі.

О. Кірстюк:

27127 Ангел вопіяше,
Плотію уснув.

Український хор „Ліра":

27126 Ой у полі нивка,
Ой у лузі
27125 Верховина,
Де Дніпро наш,

Жуковський:

27124 Історія з пирогами,
Спорт американський.

Українська орхестра „Сурма".

27123 Аркан, гуцульський танець,
Кучерява Катерина
27122 Марш Саловського,
На городі сурма грає.

Повисша оферта не може бути довготревала. Хто скористає зараз, буде вдоволений і все щасливий. Купуйте лише від своїх людей. Вірмо в свої сили, ніхто нас не зломить, коли ми всі разом. Підпираймо своїх. Успіх буде. Все купуйте в Січовім Базарі і його відділах. Коли хочете машину на сплати ми дамо навіть по два долярі тижнево. Пишіть: 103—

SURMA BOOK & MUSIC STORE

103 AVENUE A, NEW YORK, N. Y.

Відділ: 47 Beacon St., Newark, N. J. Відділ: 63 Evans St., Bethlehem, Pa. Відділ: 192 Monroe St., Passaic, N. J.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

САМОТНИЙ МУЩИНА пошукує відповідного помешкання в контрах при українській родині близько Lackawanna Railroad, щоби міг приїздити до роботи до Jersey City, не дальше як 20 миль від Jersey City. Зголошення проситься слати на адресу: H. R., c/o SVOBODA, 83 Grand St., Jersey City, N. J. 113-8

ПОШУКУЮ старшої дівчини або вдови у віці до 35 літ до заряду дому; я є вдовець. Ласкаві зголошення слати до: 109-11

GEORGE PROKOPOWICZ, 269 Sherman Ave., Newark, N. J.

НА ПРОДАЖ 2-фамілійний дім зі всіма улекшеннями, і лота біля нього, на якій вже є вимурований „селер" під 2-фамілійний дім; гарадж на 2 автомобілі, великий курник і загорода. Недалеко фабрик, які добре працюють. Ціна $4,500, готівки $1,500, а решта на легкі сплати. J. A. BASHTA, 161 West St., Seymor, Conn. 109-5

НА ПРОДАЖ МЕБЛІ

з трех кімнат, продаються дешево по причині відїзду до старого краю. Голоситися під ч. 114-5

142 SOMMERSET ST., NEWARK, N. J. число дверей 16.

РІДКА СПОСІБНІСТЬ.

На продаж бучерня і масарня, великий штор, великий варстат до масарських виробів, дві вуджарні, два великі кітли до варення, вся машинерія в найліпшім стані, інтерес добре вироблений, в українсько-польській дільниці, рент дешевий, ліс на 4 літа і 2 місяці. Спродам дешево, по 10-літах тяжкої праці, бо потребую відпочинку. Голоситися: 114-6

189 AVENUE A, NEW YORK CITY межи 11. і 12. улицею.

ФАРМИ ДО СПРОДАЖИ В СТЕЙТІ НЮ ЙОРК, КОЛО ВЕЛИКОГО ФАБРИЧНОГО МІСТА.

ФАРМА 70 акрів чорної землі, сад і ліс, нові будинки, дім на дві фамілії, електричне освітлене в будинках, 5 коров, 2 коні, 4 свині, богато дробу і всі знаряди до фарми, миля до міста. Все за $6,300, готівки $2,500.

ФАРМА 44 акри, земля добра, вода і ліс, гарні будинки, дім на 6 кімнат, 2 корові, 2 коні, богато дробу і всі знаряди до фарми. Ціна $3,700, готівкою $1,500 і по $100 річної сплати.

Голоситися до: 114-7

P. KUTYNSKY, 428 Howe Avenue, Passaic, N. J.

НА ПРОДАЖ фарма 48 акрів, грубий ліс дубини і смеречини, 8 забудовань будинки добрі; дім 11 кімнат, електрика в кождій кімнаті і в бани, вода пливе коло хати, добра до пиття. Спродам все або до спілки. Ціна приступна, бо я самотно жию. Готівки великої не вимагаю. Голоситися до:

NICK JURACH, R. F. D. Box 1, Jewett City, Conn. 113-5

ФАРМА 120 акрів, спродає сам властитель, без аґентів. Земля рівна і без каміння, сад і ліс, своя ріка, дуже гарні будинки, дім 10 кімнат, електрика і парове огрівання, 11 штук рогатої худоби, 3 коні, 5 свиний, стадо дробу, всяка машинерія як вози, плуги, сани, машина до розкидання гною, косярка, грабарка, машина до кошення збіжа, сіварка, машина до подавання сіна на віз; 3 милі до фабричного міста, на стейтовій дорозі; є також стація до продажі ґазоліни. Ціна за все $7,200, готівки $3600, решта дам на легкі сплати. Голоситися до: 111-7

HARRY SYROTIUK, R. F. D. 2, Broadalbin, N. Y.

КОСИ

Маємо австрійські серпи і коси з найліпшої серебристої сталі, коса довга 32 цалі, важить поверх фунта, за одним поклепаннем косить пару днів. Ціна коси $3.00. Перстень до коси 50 ц. Бабка 75 ц. Молоток 60 ц. Брусок 25 ц. Серп з зубами $1.00.

Замовлення враз з грішми посилайте на адресу: 114—

UKRAINIAN BAZAR, 170 E. 4th STREET, NEW YORK, N. Y.

• УКРАЇНСЬКИЙ КУШНІР,

котрий шие на замовлення нові ФОР-КОВТИ і переробляє старі на нові і в мене можна набути готові скарфс до ношення в ріжних цінах. Приймаємо також всякий фор на сториджь протягом літа. 100—

Приходіть оглянути.

M. KARYSHYN, 664 AMSTERDAM AVENUE, межи 92—93 St., Tel. Schuyler 7707. NEW YORK.

ПЕРЕСТОРОГА.

BEAVER WINDOW CLEANING CO., 76 BROAD ST., N. Y. C., проголошує в ґазетах, в тім числі і в „Свободі", що пошукує 8 фахових робітників або спільників до чищення вікон. Отсим перестерігаємо, що в цій компанії робітники вийшли на страйк і той, що буде працювати з рамени згаданої компанії, вважається страйколомом. Думаємо, що робітники, читаючі оголошення згаданої компанії, не мають на думці бути страйколомами і тим самим шкодити нам і взагалі робітничим інтересам, до чого власне призиває їх вище згадане оголошення. Майте це на увазі і перекажіть іншим.

WINDOW CLEANERS PROTECTIVE UNION, LOCAL 8.

114-5 Harry Feinstein, Secretary.

ВДАВАЙТЕСЯ ДО DR. ZINS СПЕЦІЯЛІСТИ

Помагаю скоро в нервових і шкірних недугах, хронічні наростi, загальне ослабленне, нирок, ревматизм, жолудок, внутрішні хороби та грудні. Без ріжниці, як довго хоруєте, я можу помочи вам. Оплати умірковані. Огляднини пацієнта переводжу особисто.

Поради і оглядини даром.

DR. ZINS

Спеціяліста. Основ. 28 літ.

110 EAST 16th ST. N. Y.

межи 4th Ave. & Irvington Pl.

Денно 9—8 веч. Неділі: 9—4 попол.

DR. M. SMITH

переніс свій офіс під число

67 EAST 7th STREET NEW YORK CITY

TEL. ORCHARD 6072.

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ.

129 E. 7th STREET, NEW YORK CITY

Telephone: Orchard 2568